

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobkyne **P.**, bývajúca v K.J.K., zastúpená JUDr. Jánom Spišákom, advokátom v K., Idanská č. 17, proti žalovanému **M.**, bývajúci v K.J.K., zastúpený JUDr. Rudolfom Žiklom, advokátom v K., Tichá č. 18, **o zaplatenie 4 012,73 €**, vedenej na Okresnom súde K. I pod sp. zn. 24 C 250/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v K. z 9. júla 2014 sp. zn. 1 Co 246/2013

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a.**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd K. I rozsudkom z 10. decembra 2012 č. k. 24 C 250/2010-171 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 4 012,73 € ako aj úroky z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 2 351,36 € od 22.1.2011 do 18.7.2011, vo výške 9% ročne zo sumy 1 212,03 € od 22.1.2011 až do zaplatenia a vo výške 9,5% ročne zo sumy 2 800,70 eur od 7.11.2012 až do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Konanie v časti o zaplatenie 2 351,36 € zastavil. Návrh v prevyšujúcej časti o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol. Priznal žalobkyni právo na náhradu trov konania proti žalovanému spolu vo výške 1 371,90 € pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 990,40 € a z iných trov vo výške 381,50 € (súdny poplatok), ktorú uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni k rukám jej právneho zástupcu JUDr. Jána Spišáka v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podaným návrhom domáhala zaplatenia nákladov, ktoré v období od októbra 2008 až do decembra 2011

vynaložila v súvislosti s vlastníctvom bytu č. X. nachádzajúceho sa na štvrtom poschodí vo vchode č. X. obytného domu súp. č. X. na J. ulici č. X. v K. a to napriek tomu, že tento byt neužívala; byt užíval žalovaný bez akéhokoľvek právneho titulu a bez toho, žeby za užívanie bytu platil žalobkyni akúkoľvek úhradu.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti bytu č. X. na štvrtom poschodí vo vchode č. X. obytného domu súp. č. X. na ulici J. č. X. v K., ktorý nadobudla na základe zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu zo dňa 26.1.2005. Vklad vlastníckeho práva v prospech žalobkyne bol povolený Správou katastra K. dňa 18.3.2006 pod č. V.. Uvedenú skutočnosť mal súd nesporne za preukázanú z listu vlastníctva č. X..

V konaní bolo nepochybne preukázané, že žalobkyňa zaplatila náklady spojené s užívaním predmetného bytu za obdobie od októbra 2008 do decembra 2011, vrátane nedoplatkov za služby spojené s užívaním bytu v zmysle vyúčtovaní za roky 2008 až 2011 spolu vo výške 6 364,09 €. Uvedené skutočnosti mal súd nesporne za preukázané zo zálohových predpisov vystavených správcom bytu, z jeho vyúčtovaní, ako aj z vyúčtovaní dodávateľských spoločností za spotrebu elektriny a plynu, vrátane rozpisu preddavkových platieb za uvedené roky, ako aj z výpisu z účtu žalobkyne. Súd mal taktiež za preukázané, že žalovaný zaplatil na účet Stavebného bytového družstva III. K. sumu 2 351,36 €, pričom z poštového poukazu súd zistil, že Stavebné bytové družstvo III. uvedenú sumu poukázalo na účet žalobkyne dňa 15.7.2011; z poštovej pečiatky súd zistil, že túto sumu žalobkyňa obdržala dňa 18.7.2011. Žalobkyňa prijatú sumu započítala na úhradu svojej pohľadávky uplatnenej v tomto konaní, čo žalovanému oznámila listom zo dňa 22.8.2011 formou doporučenej zásielky. V uvedenej časti vzala návrh späť a od žalovaného sa domáhala už len zaplataenia prevyšujúcej sumy vo výške 4 012,73 € s príslušenstvom.

Pretože žalobkyňa nevedela preukázať, žeby žalovaného vyzvala kvalifikovane na úhradu bezdôvodného obohatenia ešte pred podaním žaloby a žalovaný túto skutočnosť nepotvrdil, súd žalobkyni nemohol priznať úroky z omeškania v takej výške, v akej si ich uplatnila v návrhu. Splatnosť dlhu žalovaného v časti o zaplataenie pôvodne uplatňovanej sumy 3 563,39 € nastala až po doručení žaloby žalovanému a v časti o zaplataenie ďalšej sumy až po právoplatnosti uznesenia, ktorým bola pripustená zmena návrhu v časti o zaplataenie sumy 2 800,70 €. Z obsahu spisu je zrejmé, že žaloba bola žalovanému doručená dňa 20.1.2011. Za deň zročnosti pohľadávky uplatnenej v žalobe vo výške 3 563,39 € je teda potrebné považovať nasledujúci deň, t. j. X.. a za prvý deň omeškania deň 22.1.2011.

Vzhľadom k tomu, že v priebehu konania žalobkyňa vzala späť návrh v časti o zaplatenie sumy 2 351,36 € z dôvodu, že ku dňu 18.7.2011 uvedenú sumu obdržala od SBD III. K., konštatoval, že žalovaný bol v omeškaní so sumou 2 351,36 € od 22.1.2011 do 18.7.2011 a zaviazal žalovaného na zaplatenie úrokov z omeškania z uvedenej sumy za toto obdobie vo výške 9% ročne v súlade s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Základná sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania bola ku dňu 22.1.2011 vo výške 1%, po zvýšení o 8 percentuálnych bodov predstavuje 9% ročne. S ostávajúcou sumou vo výške 1 212,03 € je žalovaný v omeškaní od 22.1.2011 až doposiaľ preto ho zaviazal na zaplatenie úrokov z omeškania z uvedenej sumy od 22.1.2011 až do zaplatenia taktiež vo výške 9% ročne.

Návrh v časti o zaplatenie sumy 2 800,70 € bol žalobkyňou uplatnený až podaním doručeným súdu dňa 31.10.2012, ktoré boli žalovanému doručené na pojednávaní konanom dňa 5.11.2012, kedy súd rozhodol o pripustení zmeny návrhu. Dňom zročnosti tejto časti istiny je teda nasledujúci deň, t. j. 6.11.2012 a dňom prvého omeškania deň 7.11.2012. Súd preto zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 2 800,70 € počnúc od 7.11.2012 až do zaplatenia a to vo výške 9,5% ročne v súlade s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Základná sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania bola ku dňu 7.11.2012 vo výške 1,5%, po zvýšení 8 percentuálnych bodov predstavuje 9,5% ročne. V prevyšujúcej časti návrh o zaplatenie úrokov z omeškania zamietol z dôvodu, že v uplatnenom období žalovaný ešte v omeškaní so splnením dlhu nebol.

Žalobkyňa vzala návrh späť v časti o zaplatenie 2 351,36 € a to v priebehu konania, po začatí pojednávania, podaním zo dňa 22.10.2012. Žalovaný so späťvzatím návrhu a zastavením konania v tejto časti súhlasil, preto súd v súlade s ustanovením § 96 ods. 1, 2, 3 O.s.p. konanie v tejto časti zastavil.

Krajský súd v K. na odvolanie žalovaného rozsudkom z 9. júla 2014 č. k. 1 Co 246/2013-226 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcom výroku a výroku o trovách konania. Vyslovil, že nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

V odôvodnení odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v súlade s úpravou uvedenou v ustanovení § 120 ods. 1 O.s.p., keď vykonal dôkazy označené účastníkmi, tieto aj vyhodnotil postupom podľa § 132 O.s.p., vec správne právne posúdil aj vecne správne vo veci rozhodol. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie než ako rozhodol súd prvého

stupňa. Za vecne správne a výstižné považuje odvolací súd aj dôvody prvostupňového rozsudku na ktoré odkazuje v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p.

Nepovažoval za dôvodnú odvoláciu námietku žalovaného, v ktorej spochybňuje závery súdu prvého stupňa ohľadne vlastníckeho práva žalobkyne k spornému bytu ako aj ohľadne záverov o tom, že on tento byt užíval bez právneho dôvodu. Právny vzťah žalovaného k spornému bytu bol predmetom iných súdnych konaní v ktorých bola táto otázka právoplatne vyriešená a výsledkami týchto konaní nebolo spochybnené vlastnícke právo žalobkyne k spornému bytu v období za ktoré uplatňuje vydanie bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ teda tieto sporné otázky boli predmetom osobitného konania, nebol súd prvého stupňa oprávnený v rámci posudzovania predbežných otázok vyhodnocovať uvedené okolnosti inak. Nedôvodnou je aj odvolacia námietka žalovaného pokiaľ tento mal za to, že bolo jeho povinnosťou uhrádzať náklady na byt správcovi bytu a nie žalobkyni ako jeho vlastníčke. Takýto názor nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Žalobkyňa je vlastníčkou sporného bytu a ako účastníčka zmluvy o výkone správy so správcom bytového domu SBD III. v K. má povinnosť voči tomuto správcovi na úhradu nákladov vyplývajúcich zo správy uvedeného bytu ako aj i z titulu úhrady za preddavkované služby spojené s jeho užívaním. Za nepreukázané považuje odvolací súd aj tvrdenia žalovaného o tom, že nárok žalobkyne tejto mohol vzniknúť iba v súvislosti s prípadným nedoplatkom vyplývajúcim z ročného vyúčtovania a nie z titulu mesačných zálohových platieb. Súd prvého stupňa nárok žalobkyne priznal iba vo výške, v ktorej táto preukázala za celé označené obdobie skutočne realizované úhrady správcovi bytu a to tak titulom mesačných zálohových platieb ako aj z titulu úhrad nedoplatkov z ročných vyúčtovaní..

Súd prvého stupňa síce v rámci dokazovania nevykonal osobitné dokazovanie ohľadne sumy, ktorá by predstavovala primeranú výšku úhrady za užívanie obdobného bytu, keď vychádzal z ním tvrdenej všeobecne známej skutočnosti, že trhovú výšku nájomného za obdobný byt nesporne presahuje výšku samotných nákladov na takýto byt. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na tú skutočnosť, že žalovaný túto otázku počas konania pred súdom prvého stupňa nespochybňoval a v súlade so záverom súdu prvého stupňa je aj obsah jeho odvolania v ktorom sám uviedol, že výška nájomného za obdobný byt podľa neho predstavuje sumu 250 až 300 € a to bez započítania médií, čo v značnej miere prevyšuje žalobkyňou uplatňované úhrady, ktoré za sporné obdobie boli v rozsahu od 90,45 € do 132,18 € mesačne.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný. Namietal, že previedol svoje členské práva v tom čase k družstevnému bytu č. X. na štvrtom poschodí

vo vchode č. X. bytového domu č. X., na ul. J. č. X.-23 v K., stojaceho na parc. č. X k. ú. K.K. na svojho syna V., ktorý mu tvrdil, že sa hodlá oženit' a v byte chce zostať bývať so svojou manželkou. Následne ale sporný byt bol jeho synom bez jeho vedomia a súhlasu odpredaný žalobkyni a to za stavu, keď syn veľmi dobre vedel, že ich vzťahy so žalobkyňou sú značne vyhrotené a doslova nenormálne. Za daného stavu je teda vlastnícke právo žalobkyne k spornému bytu nanajvyš sporné a problematické. Súd sa z vyššie naznačovanou otázkou v napádaných v rozhodnutiach vôbec nezaoberali a ani nevysporiadali. V konaní naviac nemal advokáta, keďže na to nemá financie a v rozpore s ustanovením § 5 platného Občianskeho súdneho poriadku súdom nebol poučený o svojich právach a právnych možnostiach a to na jeho škodu. Má tu na mysli na možnosť podať určovaciu žalobu o určenie vlastníckeho práva k spornému bytu voči domnejšej vlastníčke bytu. Taktiež je zarážajúce a nespravodlivé, že súdy ho ešte zaviazali aj k náhrade trov sporného konania, pričom sa vôbec nevysporiadali s jeho momentálnou sociálnou, zdravotnou a majetkovou situáciou. Navrhol, aby dovolací súd rozsudky súdov nižších stupňov zrušil v celom rozsahu.

Žalobkyňa sa písomne k podanému dovolaniu žalovaného nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky je v dovolacom konaní oprávnený rozhodnutia odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania,

ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Pre účely predmetného dovolacieho konania je vhodné zdôrazniť, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a nemožno sa ním úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov nižších stupňov, ani výsledkov nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd tu nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk. Posúdiť správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy. Dovolacie konanie má (a to je potrebné osobitne zdôrazniť) prieskumnú povahu; aj so zreteľom na ňu dovolací súd – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť vykonávať dokazovanie (viď § 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovaného nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel NS SR k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. (procesne) prípustné.

Dovolanie žalovaného by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných vád

uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku aj uzneseniu) odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a prípadne nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorých procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolateľ v dovolaní namietal, že konanie je postihnuté práve takouto vadou založenou na nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu v tom, že sudy nižšieho stupňa sa náležite nevyporiadali s otázkou vlastníckeho práva žalobkyne k predmetnému bytu a preto v konaní v konečnom dôsledku vec nesprávne právne posúdili.

Pokiaľ žalovaný namieta nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplýva i z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 Dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu, presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132

a § 157 ods. 1 O.s.p. m.m. I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m.m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa (v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p.) spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.) a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľný, neodôvodnený, či zjavne

arbitráry (svojvoľný). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, čo platí tak pre rozsudok prvého stupňa (§ 157 ods. 2 O.s.p.), ako aj pre rozsudok odvolacieho súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne, zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť i všeobecnú interpretačnú presvedčivosť; tým však nie je zodpovedaná (ani inak dotknutá) otázka správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi.

Súdy oboch stupňov jasne a dostatočne vysvetlili právne dôvody, pre ktoré žalobe vyhovel. Zhodli sa na tom, že žalobkyňa je vlastníčkou sporného bytu ako aj že žalovaný tento byt užíval bez právneho dôvodu. Právny vzťah žalovaného k spornému bytu bol predmetom iných súdnych konaní, v ktorých bola táto otázka právoplatne vyriešená a výsledkami týchto konaní nebolo spochybnené vlastnícke právo žalobkyne k spornému bytu v období za ktoré uplatňuje vydanie bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ teda tieto sporné otázky boli predmetom osobitného konania, nebol súd prvého stupňa oprávnený v rámci posudzovania predbežných otázok vyhodnocovať uvedené okolnosti inak. Vychádzali z toho, že žalobkyňa je vlastníčkou sporného bytu a ako účastníčka zmluvy o výkone správy so správcom bytového domu SBD III. v K. má povinnosť voči tomuto správcovi na úhradu nákladov vyplývajúcich zo správy uvedeného bytu ako aj z titulu úhrady za preddavkované služby spojené s jeho užívaním. Žalobkyni bezdôvodné obohatenie voči žalovanému vzniklo tým, že žalovaný predmetný byt užíval, teda prijímal naturálne hodnoty vo výške zodpovedajúcej primeranej úhrade za užívanie takéhoto bytu, ktoré by bol inak povinný platiť. Nevykonávali osobitné dokazovanie ohľadne sumy, ktorá by predstavovala primeranú výšku úhrady za užívanie obdobného bytu, keď vychádzali aj z tvrdenia žalovaného, že výška nájomného za obdobný byt by predstavovala sumu 250 až 300 € a to bez započítania médií, čo v značnej miere prevyšuje žalobkyňou uplatňované úhrady, ktoré za sporné obdobie boli v rozsahu od 90,45 € do 132,18 € mesačne. Pokiaľ žalovaný v odvolacom konaní zotrval na svojej argumentácii, aj odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa o dôvodnosti žaloby z uvádzaných dôvodov, ponúkol dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať argumentáciu odvolateľa (žalovaného).

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu správnosti právneho posúdenia veci konajúcimi súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje

konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantným dovolacím dôvodom, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov však nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. lebo (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdom účastníkovi konania neznemožní realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010).

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalovaný neopodstatnene namieta, že v konaní mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaného nevyplýva z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. ani z § 237 O.s.p. Dovolanie preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. bez toho, aby skúmal opodstatnenosť dovolaťom uplatnených dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ c/ O.s.p. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. V dovolacom konaní žalovaný nebol procesne úspešný a procesne úspešná žalobkyňa nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. januára 2016

JUDr. Jozef K o l c u n, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Suchá